De gezamenlijke opbrengsten van de gesprekken

Tijdens het Normaliseer Event stonden we met elkaar stil bij drie vragen:

1. Wat betekent normaliseren in jouw werk?
2. Wat heb jij nodig van andere partijen?
3. Waar heb jij zelf invloed op?

De gesprekken leverden de volgende inzichten op:

1. Wat betekent normaliseren in jouw werk?

Normaliseren in het werk betekent vooral kijken naar wat normaal is in de ontwikkeling en opvoeding van kinderen, zonder gedrag of situaties direct als een probleem te bestempelen. Het vraagt om een open, nieuwsgierige en oordeelvrije houding, waarbij je oog hebt voor het kind, de ouders en de omgeving.

Belangrijke uitgangspunten zijn:

- **Investeer in de relatie met ouders:** Betrek ouders vanaf het begin, ook als er nog geen zorgen zijn. Luister naar hun ervaringen, vraag wat zij herkennen en wat zij nodig hebben. Wees transparant en zorg voor vertrouwen en gelijkwaardigheid.
- **Kijk naar het kind in zijn context:** Bekijk gedrag niet op zichzelf, maar neem het gezin, de school, de omgeving en het netwerk mee. Probeer te begrijpen wat er speelt en wat het kind nodig heeft.
- **Heb oog voor verschillende normen en waarden:** Wat voor de één normaal is, hoeft dat voor de ander niet te zijn. Blijf nieuwsgierig, respecteer verschillen in cultuur en opvoeding en wees je bewust van je eigen referentiekader.
- **Versterk de eigen kracht van ouders en hun netwerk:** Geef ouders vertrouwen, spreek hen moed in en stimuleer dat zij ervaringen met elkaar delen en steun bij elkaar vinden.
- **Zoek de verbinding en werk samen:** Breng ouders, scholen, organisaties en andere betrokkenen bij elkaar. Kijk over de grenzen van organisaties heen en benut de kracht van de gemeenschap.
- **Geef ruimte aan ontwikkeling en tijd:** Niet alles hoeft direct opgelost of geproblematiseerd te worden. Kinderen mogen zich op hun eigen tempo ontwikkelen. Onderzoek eerst wat er werkelijk nodig is en of extra hulp noodzakelijk is.

Kort samengevat: Normaliseren betekent dat je met een open blik kijkt naar kinderen, ouders en hun omgeving. Je sluit aan bij wat passend en wenselijk is voor het kind en het gezin, zonder direct te problematiseren of naar diagnoses en extra hulp te zoeken. Je investeert in verbinding, vertrouwen, herkenning en samenwerking, zodat ouders en hun netwerk zoveel mogelijk zelf in hun kracht komen te staan.

2. Wat heb jij nodig van andere partijen?

Om normaliseren in de praktijk vorm te geven, is vooral verbinding, vertrouwen en een goede samenwerking tussen alle betrokken partijen nodig. Daarbij is het belangrijk dat partijen elkaar kennen, elkaars expertise benutten en vanuit een gezamenlijke visie werken.

Belangrijke behoeften zijn:

- **Een gezamenlijke visie en gedeelde taal:** Bespreek met elkaar waar je voor staat, wat ieders rol en verantwoordelijkheid is en hoe je normaliseren gezamenlijk uitdraagt.
- **Korte lijnen en elkaar kennen:** Investeer in onderlinge contacten, weet elkaar te vinden en maak gebruik van elkaars kennis en expertise. Regelmatig contact, overleg en laagdrempelig kunnen meedenken helpen hierbij.
- **Samenwerken rondom het gezin:** Breng onderwijs, thuis, welzijn, zorg, CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin), gemeente en het netwerk rondom een kind bij elkaar. Draag niet over aan elkaar, maar werk mét elkaar. Versterk elkaar, met behoud van ieders eigen rol.
- **Ruimte en vertrouwen:** Neem de tijd om met elkaar in gesprek te gaan. Er is behoefte aan ruimte om te vertragen, te verdragen en buiten bestaande kaders te denken wanneer de situatie daarom vraagt. Vertrouwen in elkaars handelen is hierbij belangrijk.
- **Ouders en de leefomgeving betrekken:** Kijk niet alleen naar het kind of gezin, maar ook naar de buurt, vrijwilligers en andere plekken waar kinderen en ouders elkaar ontmoeten. Zorg voor ruimte en ondersteuning voor ouders.
- **Een open en luisterende houding:** Blijf nieuwsgierig naar elkaars perspectief, oordeel minder snel en luister naar wat de ander nodig heeft. Sta open voor verschillende visies en expertises.
- **Duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden:** Maak helder wat onderwijs, jeugdhulp, CJG en andere partijen kunnen betekenen. Voorkom dat organisaties verantwoordelijkheden bij elkaar neerleggen of verwachtingen scheppen die een andere partij niet kan waarmaken.
- **Minder bureaucratie en meer praktische samenwerking:** Zorg voor voldoende tijd, financiële middelen, korte communicatielijnen en mogelijkheden om snel met elkaar te schakelen.
- **Ruimte voor specialistische hulp:** Normaliseren betekent niet dat specialistische jeugdhulp overbodig wordt. Er moet voldoende tijd, ruimte en budget blijven voor kinderen en gezinnen die deze hulp daadwerkelijk nodig hebben.

Kort samengevat: Er is behoefte aan een netwerk waarin partijen elkaar kennen, vertrouwen en vanuit een gezamenlijke visie samenwerken. Niet door verantwoordelijkheden naar elkaar door te schuiven, maar door samen op te trekken rondom het kind en het gezin. Dit vraagt om korte lijnen, open communicatie, duidelijkheid over ieders rol en ruimte om samen te zoeken naar wat nodig is. Daarbij moeten ouders, hun netwerk en de bredere leefomgeving nadrukkelijk worden meegenomen.

3. Waar heb jij zelf invloed op?

Normaliseren begint bij jezelf en de manier waarop je naar kinderen, ouders en situaties kijkt. Je hebt invloed op je eigen houding, handelen en de verbinding die je met anderen aangaat. Het vraagt om bewustwording, nieuwsgierigheid en de bereidheid om soms anders te kijken en te handelen.

Belangrijke punten zijn:

- **Wees jezelf en werk vanuit de relatie:** Stel je open en kwetsbaar op, wees authentiek en toon oprechte aandacht. Zie de ander als mens en investeer in contact.
- **Kijk met een open en nieuwsgierige blik:** Stel vragen zonder oordeel, probeer andere perspectieven te begrijpen en wees je bewust van je eigen normen, waarden en aannames.
- **Verander je eigen manier van kijken:** Maak problemen niet groter dan ze zijn. Kijk vanuit de contextbril, vertraag en onderzoek eerst wat er werkelijk speelt voordat je naar oplossingen zoekt.
- **Blijf jezelf ontwikkelen:** Vergroot je kennis en expertise door te lezen, lezingen te volgen, vragen te stellen en feedback te vragen. Deel kennis en ervaringen ook binnen je eigen team.
- **Zoek actief de verbinding:** Benader anderen, leer elkaar kennen en wees open over je eigen afwegingen. Werk aan een gezamenlijk gevoel tussen ouders, school en andere betrokkenen.
- **Betrek ouders en jongeren:** Praat niet over hen, maar met hen. Geef ouders en jongeren een stem en betrek hen actief bij gesprekken, overleggen en activiteiten.
- **Versterk de pedagogische gemeenschap:** Organiseer ontmoetingen met ouders, richt ouderavonden anders in en zoek mogelijkheden om verbinding tussen ouders, school en de omgeving te stimuleren.
- **Waardeer kleine stappen en successen:** Kijk naar wat al goed gaat, spreek vertrouwen en hoop uit en benadruk positieve ontwikkelingen. Een positieve houding werkt door op kinderen en hun omgeving.
- **Neem zelf initiatief:** Begin bij wat binnen je eigen invloed ligt. Durf buiten bestaande kaders te denken, stel vragen als je iets niet begrijpt en zoek naar mogelijkheden om het anders aan te pakken.
- **Evalueer ook de samenwerking:** Kijk niet alleen naar de inhoud en resultaten, maar bespreek ook hoe de samenwerking en het proces verlopen. Bijvoorbeeld door na een MDO (multidisciplinair Overleg) samen te reflecteren.

Kort samengevat: Je hebt vooral invloed op je eigen houding, gedachten en handelen. Door oprecht contact te maken, nieuwsgierig te blijven, minder snel te oordelen en vanuit vertrouwen te werken, kun je zelf bijdragen aan normaliseren. Daarnaast kun je actief verbinding zoeken met ouders, jongeren en andere professionals en vanuit kleine, concrete stappen de pedagogische gemeenschap versterken.